

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. január 26.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 20. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levélcim: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Fokozódó hevességgel támadnak a bolsevisták

A németek jól állják meg helyüket a többszörös fölényben lévő ellenséggel szemben és minden áttörési és bekerítési kísérletet meggyúsítottak — Sztalingrád a Minics, Don és Donec folyók, Voronezs, Rzsev és a Ladoga tó vidéke a legnagyobb harcok színhelye

Megfelelő terepen új német arcvonal van kialakulóban

Északafrikában a tengely kiterjesztette állásait nyugati irányban és egy hét alatt 4.000 foglyot ejtett — Lidércként nehezedik a német tengeraltjárók harca az angolszászokra

Berlini vélemény Churchill Washingtoni tárgyalásairól

A Szovjet tömegtámadásai nem gyöngülnek ugyan, sőt mint Berlinből jelentik, a téli csata egyre hevesebbé válik, a német ellenintézkedések eredményei folytán azonban már szilárdul az arcvonal. A harcok elkeseredett és minden eddiginél nagyobb méretű voltát legjobban az a berlini közlés világítja meg, mely szerint a Szovjet tömegeinek két hónap óta tartó rohamát a világ egyetlen hatalma sem volna képes ugy feltartóztatni mint Németország és szövetségesei. Ha ez nem így történne, Európát a legsúlyosabb veszély fenyegetné. Még mindig a Szovjet támad ugyan a maga hatalmas tömegeinek kíméletlen bevetésével, a német és szövetséges csapatok pedig védekeznek, megfelelő terepen azonban már kialakulóban van az új német arcvonal. Kiemelik még Berlinben, hogy a bolsevisták veszteségei továbbra is hatalmasak.

A vezéri főhadiszállás

keddi hadijelentése közli, hogy a szovjet csapatok rohama a keleti arcvonal nagy kiterjedésű szakaszon fokozódó hevességgel folyik. A német csapatok megállták helyüket a többszörös fölényben lévő ellenséges erőkkel szemben meggyúsították a bolsevisták minden áttörési és bekerítési kísérletét.

Sztalingrád védői — német és szövetséges csapatok — továbbra is hősiességgel küzdenek. Ezek a csapatok tábornokaik vezetése alatt szűk területen összezárkózva folytatják az ellenállást. A német légi erők a szűk terület adta lehetőségek között támogatják őket.

A Kubán és Manics vidékén kemény harcokban visszaverték a németek az ellenség támadásait. Az elrendelt arcvonal megrövidítés tervszerűen folyik.

A Manics és Don között eredményes német támadások folynak, amelyek visszavetették az ellenséget kelet felé.

A Don és Donec vidékén tovább

tartanak az elkeseredett harcok. Voronezstől délnyugatra az ellenség ismét nagy gyalogsági erőkkel, páncélosok támogatásával indított támadást, amelyet a németek lényegében már visszavertek. A harcok még folynak.

Rzsev vidékén és Velikije Lukiától délnyugatra meggyúsították az ellenség helyi támadásait. Ugyancsak összeomlottak azok a szovjet támadások is, amelyeket a Ladoga tótól délre indított az ellenség nagy páncélos erők támogatásával.

Északafrikában felderítő tevékenység folyik. Tuniszban meggyúsították az ellenség támadásait a napokban elfoglalt állások ellen.

Egy hét alatt Tuniszban 4000 foglyot ejtettek és 21 páncélos, 70 löveget, 200 gépjárművet, 100 géppuskát és jelentős mennyiségű más hadianyagot zsákmányoltak a tengely

csapatok.

Hollandia partvidékén katonai szempontból jelentéktelen támadás során négy bombázót veszített az angol légi erő.

Gyors német harci gépek eredményesen támadták Anglia déli partvidékét.

Berlinben azt hiszik, hogy a Szovjet támadása a tetőponthoz közeledik, az ellenség ezekben a harcokban olyan súlyos veszteségeket szenved, hogy a tavaszi német támadás idején nem lesz elegendő ereje. Moszkva is tisztában van azzal, hogy ezt az iramot már nem bírja hosszú ideig. A Popolo di Roma ugyanis az Exchange Telegraph moszkvai jelentése nyomán közli, hogy szovjet katonai körök véleménye szerint nem lehet arra számítani, hogy a szovjet előnyomulás minden arcvonalon gyors ütemben ha-

ladjon előre a jövőben. Szovjet katonai körök elismerik, hogy a német csapatok szilárd ellenállást tanúsítanak és a német hadvezetés hatalmas erőfeszítéseket tesz a szovjet előnyomulás megakadályozására. A Szovjetnek szüksége van arra, hogy átszervezze csapatait, ki kell töltenie a beállott hiányokat és újból fel kell fegyvereznie hadseregének egyes részeit.

A Tasvini Efkár című török lap foglalkozik a keleti arcvonal jelenlegi helyzetével és megállapítja, hogy a Szovjet az ideá is ugyanazt a harci módszert alkalmazza, mint tavaly télen. Az angolszászok igen nagy derűlátással tekintenek a szovjet támadások kimenetelére elé, erre a derűlátásra azonban egyáltalán nincsen ok — állapítja meg a török lap — mert a németek ezen a télen is ugyanazt a rugalmas védekezési taktikát alkalmazzák, amely sikert hozott nekik az elmúlt télen, a Szovjet pedig mindeddig nem ért el lényeges sikert. A Szovjet katonai vezetőjét megkockáztatja most és pusztulásnak teszi ki, noha biztosra vehető, hogy tavaszra a németek újra nagyszabású támadást indítanak. A Szovjet ekkor fogja hiányát. Mára mostani emberparázásának.

Északafrikában

a tuniszi arcvonalon — mint Berlinből jelentik — a tengely csapatok biztosították és nyugati irányban jelentősen kiterjesztették védelmi rendszerüket. A disszidens francia csapatok támadását nagy eredménnyel verték vissza a tengely csapatai.

Az angolszászok — ugyancsak berlini jelentés közli — Tebessától délre csapatokat vonnak össze. Valószínűnek látszik, hogy ezek, a főleg amerikai csapatok, keleti irányba támadásra készülnek Sfax és Gabes között.

Az amerikai csapatok francia erők támogatásával megkísérelték egy hágó elfoglalását, a tengely erői azonban megsemmisítő veszteséget mérték rájuk.

Támadás előtt elvágják a tüskésdrótokat

Ára 12 fillér

A Donec folyón átkelt szovjet csapatokat körülzárták és megsemmisítették a németek

A német ellenállás fokozódását a fontos kulcspozíciókból megindított ellenlökések jellemzik — Továbbra is nagy tömegekkel támadnak a boisevisták

Berlin, január 26.

Berlinben a keleti arcvonal katonai helyzetével kapcsolatban közlik, hogy a német véderő fokozódó ellenállását azok a támadások jellemzik, amelyeket fontos kulcspozíciókból indítottak a németek. Sztalingrádot és más támaszpontjait szívesen védelmezik a németek, a szomszédos területekről pedig erőteljes visszacsapásokkal hátráltatják az ellenség hadműveleteit. A Kaukázusban, a Don vidékén és Voronezs környékén indított német ellenlökések mindenütt súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek úgy emberben, mint anyagban.

A harcok rendkívüli súlyosságát mi sem bizonyítja jobban, — jelentik Berlinből — mint hogy az elpusztított szovjet páncélosok zömét a gyalogsági erők elkeseredett közelharcokban pusztították el.

Sztalingrád védői továbbra is emberfeletti küzdelemmel bizonyítják, mire képes a férfias helytállás és hősi lélek. Az ellenség állandóan minden tűzérési erejét ezekre az állásokra összpontosítja és a német védők gránátölcsérekben meghúzódva, felszaggatott terepen folytat-

ják tovább a harcot. A védők megritkult sorai a dermesztő jeges szélben is állják a harcot.

A Dontól északra és a Donec vidékén is folytatódnak a harcok. A Donecen átkelt szovjet csapatokat körülzárták és megsemmisítették a németek.

A Don mellől más hadműveletei támogatására csapatokat vont el az ellenség. Minden támadást visszavertek a németek és 39 szovjet páncélcsoportot megsemmisítettek.

Kemény, de sikeres küzdelem

Közi a továbbiakban a jelentés, hogy a Don mentén előretört állások német és olasz legénysége valamennyi fegyverével, és felszerelésével, valamint sebesültjeivel együtt átverekedte magát az ellenségen keresztül az új tenyegállásokig.

A voronezsi hídfő kiürítésével a németek erősen szorongatott déli szárnyukat jelentős mértékben megerősítették. A boisevista támadások a fő védelmi vonal előtt összeomlottak, az átmeneti kisebb betörési helyeket gyorsan elrekesztették a németek, a betört csapatokat megsemmisítették és rendkívül súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek.

A középső szakaszon a német védők megjavították állásaikat. Egy szakaszrészben lendületes támadással elpusztítottak 50 ellenséges kiserődöt.

Az Ilmen tónál támadásra készenlétben álló ellenséges csapatokat vertek szét a németek, a Ladoga tónál pedig sikeresen álltak helyt az ellenség tömegtámadásaival szemben. Egy átmeneti betörési helyet megtisztítottak az ellenségtől.

A Jeges tenger vidékén 17 szovjet repülőgépet lelőttek a németek.

Angol vélemény:

Japán meggátolhatja az angolszász flotta európai akcióját

A japánoknak sikerült kiegészíteniük támaszponthálózatukat

Amszterdam, január 26.

Az Observer c. angol lap hosszabb fejtegetést közöl Japán politikájával kapcsolatban és megállapítja, hogy Japán legfőbb törekvése, hogy megbénítja Anglia és Amerika cselekvési lehetőségeit. A lap szerint a japán flotta eléggé erős ahhoz, hogy meggátolja az angolszász flották összpontosítását Európa ellen és mindenkor módjában áll, hogy saját tengeri erőinek összpontosításával a tengeren létesítsen második

arcvonalat európai szövetségeseinek tehermentesítésére.

Mc Arthur tábornok — mint az angol hírszolgálat jelenti — közölte, hogy Japánnak az utóbbi három hónap alatt az angolszász felderítők állandó ébersége folytán megtett ellenintézkedések ellenére is sikerült olyan új támaszpontokat szerezni, amelyek teljesebbé teszik a japán támaszponthálózatot.

Már 601 amerikai kereskedelmi hajót süllyesztettek el a németek

Madrid, január 26.

(Német Távirati Iroda) A spanyol hírszolgálat jelenti Washingtonból, hogy az amerikai tengernagyi hivatal legújabb veszteséglistájával 8 teherhajó és egy 2250 tonnás parti órhajó elsüllyesztését ismeri be. Ezzel 601-re emelkedik azoknak a hajóknak a száma, amelyek el-

süllyesztését az amerikai tengernagyi hivatal elismerte.

A 601 elsüllyesztett hajó közül 190 az amerikai partok közvetlen közelében, 138 a Karaibi tengeren, 46 a Mexicói öbölben, 129 az Atlanti óceán déli részén, a többi más tengereken vált a német tengeralattjárók áldozatává.

India élelmezési helyzete aggasztó

Lisszabon, január 26.

(Stefani) A News Chronicle című angol lap alkutjai különtudósítója szerint a hindu szentváros ellátási helyzete aggasztóan romlik. Az élelmezési helyzet súlyosságát főleg a kenyérmagvakal való ellátás elégtelensége okozza. A helyzet súlyosságát azzal magyarázza az angol újságíró, hogy nem lehet egy 400 milliós országot ellátni akkor, amikor a közlekedési eszközök mind katonai célokat szolgálnak és így a szállítás körül súlyos bajok vannak. Rizst és sok más terményt azért nem kaphat India, mert az ezen terményeket termelő területek Japán uralom alá jutottak.

AZ USA ÉS KANADA A HÁBORU UTÁN IS FOLYTATJÁK GAZDASÁGI EGYÜTTMUKODÉSUKET

Madrid, január 26.

(Német Távirati Iroda). A spanyol hírszolgálat washingtoni értesülése szerint az Egyesült Államok és Kanada elhatározták, hogy a háboru után is folytatják jelenlegi gazdasági együttműködésüket. Tegnap közös északamerikai-kanadai telepítési tervet hoztak nyilvánosságra, mely szerint Alaszkában és Brit Columbiától északra 1 millió négyzetkilométernyi területet bocsátottak 100.000 ember rendelkezésére letelepedésére.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

Szerda—csütörtökre meghosszabítva

FÉRFIHŰSÉG

FŐSZEREPLŐK:

PÁGER ANTAL, BULLA ELMA,
TOLNAY KLÁRI, AJTAI ANDOR,
PETHES SÁNDOR.

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADÓ.

UCCAI HARCBA MEGOLTEK KÉT AMERIKAI KATONÁT A MUZULMÁNOK

Tanger, január 26.

Blidában uccai harcban életét veszlette két amerikai katona.

Az amerikai járőrt, amint áthaladt a város uccáin, sértő megjegyzésekkel illették a muzulmánok, mire a katonák sértegetni kezdték a járókelőket. Ez verekedésre vezetett és a muzulmánok pisztolylövésekkel leterítették két amerikai katonát. A gyilkosok eltűntek. Nagyszámu letartóztatás történt.

ALGIRBAN SÜLYOSSÁ VÁLT A KOZEL-LÁTÁSI HELYZET

Amszterdam, január 26.

Algír főkörmányzója rádióbeszédet intézett a lakossághoz, amelyben felhívta a közönség figyelmét arra, hogy Algír ellátási helyzete egyre rosszabbá válik és az élelmezés terén fokozott nehézségekkel kell számolni.

Amerika hadseregének nagyobb része csak most áll kiképzés alatt

Genf, január 26.

(Német Távirati Iroda) Washingtonból közlik, hogy az északamerikai Egyesült Államok egyes tagállamainak kormányzói a háboru kitörése óta most tartották meg első közös értekezletüket. Az értekezleten Patterson államtitkár szóvártta azokat a kifogásokat, amelyek a tervezett amerikai hadsereg nagy létszáma miatt hangzottak el. Hangoztatta, hogy az amerikai haderő jórésze még csak most áll kiképzés alatt. Amerikának azért van szüksége olyan nagy hadseregére, mint amilyent tervbe vettek, mert az USA hadseregére különleges feladatok várnak és mert fel kell készülni a hosszú háborúra. Őva intette az amerikai közvéleményt a túlzásba vitt optimizmustól.

KANADA TAVASZRA A NÉMET TENGERALATTJÁRÓTEVÉKENYSÉG FOKOZÁSÁT VÁRJA

Amszterdam, január 26.

A kanadai vezérkari főnök kijelentette, hogy a német tengeralattjárók tevékenysége állandóan növekvőben van és valószínű, hogy a tavasz beköszöntésével a német tengeralattjárók jelentős mértékben fokozzák tevékenységüket a Szent Lőrinc torkolat vidékén is.

NORVÉGIÁBAN ROMBOLO FELADATOKKAL MEGBIZOTT ANGOL CSOPORT PARTRASZÁLLÁSI KÍSÉRLETÉT VERTÉK VISSZA A NÉMETEK

Berlin, január 26.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy hét brit gyorsnaszád a norvégiai Laevichnél romboló csapatokat akart partraszállítani. A német elhárítás tüzet zúdított a partraszállókra és két gyorsnaszádot elsüllyesztett, mire a másik öt naszád elmenekült.

A JAPÁN LÉGIHADERŐ MEGSEMMISÍTETTE CHITTAGONG KIKÖTŐI BERENDEZÉSEIT

(Német Távirati Iroda): A japán légi haderő két napon át éjjel nappal folytatta támadásait a burmai határtól nem messze fekvő Chittagong és Feni indiai angol támaszpontok ellen és Chittagong kikötői berendezéseit teljesen elpusztította.

Az angolok a határmentén ellentámadást indítottak a japán állások ellen. A japán légvédelmi tűzérő hat angol repülőgépet lelőtt és a támadó raj parancsnokát, egy angol századost, fogságba ejtett.

Miről tárgyal Churchill Washingtonban?

Az angol kormányelnök legsúlyosabb gondjai: Roosevelttel megtervezett igényei és a Szovjet magatartása

Berlin, január 26.
A német külügyi hivatal a rendelkezésre álló jelentések alapján közli, hogy Churchill tényleg Washingtonban tartózkodik. Berlinben azt hiszik, hogy Churchill washingtoni útját mindenekelőtt az Északafrikai kérdés kapcsán felmerült angol-amerikai ellentétek tették szükségessé. Valószínűnek tartják, hogy szó lesz a tárgyalásokon a Szovjetről is, annál is inkább, mert Moszkva még mindig nem tárta fel, mik a szándékai abban az esetben, ha a szövetséges nemzetek aratnak győzelmet. A szovjet szándékok megismerését nagyon fontosnak tartják Londonban. Valószínű, hogy Roosevelttel és Churchill tárgyalásaiba bekapcsolódik a washingtoni szovjet nagykövet is.

Churchill egyéb feladatai között arra is rá kell, hogy bírja Rooseveltet, hogy az amerikai elnök bizonyos angol engedmények ellenében csökkentse délafrikai igényeit. Végül — mondják Berlinben — valószínű, hogy az angolszász hatalmak sorsintézői kénytelenek lesznek foglalkozni a német tengeralattjárók harcával is,

amely egyre súlyosabb problémájává válik a szövetséges hadvezetésnek.

Zürich, január 26.
Churchillnek mintegy kéthetes titokzatos külföldi utjáról ma reggel érkezett az első hír Newyorkból. Az amerikai jelentés szerint az angol miniszterelnök olyan tanácskozásokban vett részt, amelyek nem is egy, hanem több helyen, részben párhuzamosan folytak és már vagy befejeződtek vagy közvetlenül befejezés előtt állanak. A tárgyalásokon Anglia, az Egyesült Államok, a Szovjet és Kína katonai meg politikai képviselői vettek részt.

Legközelebb hivatalos közleményt adnak ki a tárgyalások befejezéséről. Az első nem hivatalos jelentés szerint a megbeszéléseken többek között az északafrikai új közös főparancsnok kinevezéséről és az 1943. évi hadműveletek összehangolásáról volt szó, ide értve az új front kérdését is. Ugy tudják, hogy a megbeszélések egy legfőbb szövetséges haditanács felállítására is kiterjedtek.

Mi következik ezután?

A brit sajtó aggodalmai — „A győzelem értéktelen addig, amíg a tengeralattjáró veszélyt ki nem küszöbölték”

Stockholm, január 26.
(Stefani) A svéd sajtó londoni tudósítói jelentik, hogy az angol lapok egyre fokozódó aggodalommal taglalják azt a súlyos helyzetet, amelybe a német tengeralattjárók állandó sikerei okoznak az angolszászoknak. Hangsúlyozzák a lapok, hogy ez a veszély állandóan növekedőben van.

A Daily Herald egyebek között azt írja, hogy a szövetségesek győzelmei értéktelenek mindaddig, amíg nem sikerül kiküszöbölni a tengeralattjáróveszélyt, az pedig ma sokkal súlyosabb probléma, mint 1917-ben volt. A hajókaravánok védelmének akkor életbeléptetett megerősítése ma lehetetlen ezért új módszerek-

re van szükség, az elhárítás sikeres módozatai azonban ismeretlenek. A lap ismerteti a német tengeralattjárók legutóbbi sikereit és aggodalommal teszi fel a kérdést, mi következik ezután, ha a német tengeralattjárók most, a téli időszakban, amely a legalkalmatlanabb a tengeralattjáró hadműveletek számára, ilyen nagyarányú pusztításokat végeznek a szövetséges kereskedelmi flottában.

Más lapok szerint a német tengeralattjárók lidércnyomásként nehezedenek a szövetséges nemzetekre.

A Daily Mail követeli, hogy minden lehető eszközzel védekezzenek az angolszászok a német tengeralattjáró veszély ellen.

Zomborban is megalakul a Közjóléti Szövetkezet

A Szövetkezet máris több ház felépítését vette tervbe, ezenfelül pedig ruhás és cipősegélyben részesíti majd az arra rászorulókat

A szociális munka az egész Délvidéken nagy eredménnyel folyik. Különösen a vármegyei Közjóléti Szövetkezet segített sokakat a szegény nincsteleneken. Az elmúlt esztendőben a családvédelemről szóló törvény értelmében a vármegyei Közjóléti Szövetkezet vállalta magára Zombor város szociális problémáinak megoldását is. Mint már közöltük annakidején, az elmúlt évben a Családvédelmi Alapból 10.000 pengő értékben osztották ki segélyt az arra rászorulóknak. Ennek az összegnek a felhasználásával 125 pár cipő, 34 kabát, 30 fűző és 18 leányruha került kiosztásra.

Zombor városa most elhatározta, hogy megszervezi a Közjóléti Szövetkezetet. A Szövetkezet már a közeljövőben meg is alakul, de már most tervbevették több családi ház felépítését. Ezenfelül pedig ruhás és cipősegélyben részesítik az arra rászorulókat, főzőtanfolyamokat rendeznek és segélyben részesítik a szegényeket.

Megszervezik Zombor tejellátását

Napi ezer liter tej áll a város lakosainak rendelkezésére — Öt községre osztják fel a várost és tej-utalványt osztanak ki.

A közellátási minisztérium rendelkezése módot ad arra, hogy a törvényhatósági városok területén kapható tejmenyiséget csak közfogyasztás céljára használják fel.

A város ennek a rendelkezésnek értelmében már össze is írta a tehenetartó gazdákat és a teheneket. Ez az összeírás azonban még nem végleges, mert a rossz időjárás miatt sok tanyára nem tudtak kimenni, vagy a tanyaiaknak nem volt alkalmuk jelentkezni.

A tejtermelőknek bizonyos mennyiségű tejet be kell szolgáltatniuk a rendelet ér-

telmében. A tej beszállítása azonban rendkívüli nehézségeket okoz, részben a rossz utak, részben a nagy távolságok miatt.

Amikor azonban a tej eljut a tejiparoshoz, a szétosztás már könnyen lebonyolítható. Mint értesültünk, Zomborban csak egy engedéllyel rendelkező tejiparos van. Ez fogja majd átvenni a tejet a teigyűjtő fuvarostól. Itt osztják szét a tejet. A várost öt körzetre osztották be. Ezek kapják a behozott tejet, s ezek továbbítják majd a kereskedőkhöz, akik utalvány ellenében szolgáltatják ki a közönségnek. Törvény ir-

ja elő azt is, hogy ki mennyi tejet kap. A terhes anya naponta 0,7, a 3—14 éves gyerekek naponta 0,3, az öregek és betegek szintén napi 0,3 literet kapnak utalvány ellenében.

Hozzávetőleges számítás szerint Zombor városának napi 1000 liter tej áll rendelkezésére.

Pénzbüntetésre ítélték egy apatini vegyeskereskedőt

A zombori törvényszéken Bromme Odön törvényszéki elnök hármastanácsa kedden tárgyalta Filips Jenő apatini vegyes kereskedő ügyét, akit a királyi ügyész árdrágításért vont felelősségre. Filips a vád szerint drágábban adta a lugkövet. A nála talált lugkövet, amely 80 kg-ot tett ki, elkobozták. A bíróság bűnösnek találta a kereskedőt és 500 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Moszkva ismét visszatér a magántulajdonhoz!

Berlinből érkező jelentés szerint az egyre növekvő ellátási nehézségek arra késztették Moszkvát, hogy a bolsevizmus egyik alaptételét „átmenetileg” megszüntesse. A népbiztosok tanácsa elrendelte ugyanis, hogy a szovjet gyárak, üzemek és hivatalok a részükre kiosztott konyhakerteket és burgonyaföldeket 5—7 évig saját tulajdonuknak tekinthetik, ha azokat személyes megművelésre átengedik munkásaiknak és alkalmazottaiknak. Ugyanekkor elrendelték, hogy a munkahelyét elhagyó alkalmazott azonnali hatállyal elveszti a számára juttatott föld-részre való igényét is. A rendelet — elvi jelentősége mellett — nyílt bevallása annak, hogy a szovjet gazdálkodás már a fontos gyarait és üzemeit sem tudja ellátni. (TEK)

A nagyvilágból

Az USA termelésügyi minisztere jelentette Rooseveltnak, hogy az élelmiszer gazdálkodás terén korlátozásokat kell végrehajtani.

A kanadai amerikai nagykövet, aki Hull külügyminiszter barátja és belső munkatársa volt, hirtelen elhunyt. Hull nagy veszteségnek mondotta a nagykövet elhunytát.

A Domei iroda jelenti, hogy angol repülőgépek három ízben hajtottak végre légi támadást Rangoon ellen. A japánok két brit gépet lelőttek.

Egy angol képviselő azt indítványozta az alsóházban, hogy a most elfoglalt Líbiában telepítsék le az Európából menekült zsidókat.

A nagykeletázsiai japán minisztérium szócsöve közölte, hogy Japán és Francia-Indokina között új kereskedelmi egyezmény jött létre.

Megtalálták Kaliforniában azt a lezuhant amerikai katonai repülőgépet, amelynek katasztrófája alkalmával 18 utitársával együtt életét veszítette az angolszász tengeralattjáró flottájának parancsnoka.

Calcutta lakossága továbbra is páni rémülettel menekül a városból a környékbeli falvakba. Az angolok erőfeszítései, hogy visszatérésre bírják a menekülteket, eredménytelenek maradtak.

Lyonban számos kommunista vádlottat ítélték el.

Marseille híres kikötőnegyedét kiürítették és lerombolják. Negyvenezer embert internáltak, hatezret letartóztattak Marseille lakosai közül.

Olasz hivatalos közlés cáfolja azokat az angol adatokat, amelyek olasz tengeri veszteségekről számolnak be.

Portugál területen üzemanyaghiány miatt kényszerleszállást végzett egy angol katonai repülőgép. A portugál hatóságok a gépet elkobozták három főnyi személyzetét pedig internálták.

Berlinben „Keletázsiai német bank” alakult amelynek célja a japán-német pénzügyi együttműködés és kereskedelmi forgalom megkönnyítése.

Tozso japán miniszterelnök egészségi állapota annyira javult, hogy a birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén már valószínűleg résztvehet.

A HONVÉD MINDENNÉL, MINDENKINÉL TOBBET AD. ADJUNK TEHÁT MINDEN TOBBET A HONVÉD-CSALÁDOKNAK. ORSZÁGOS GYÚJTÉS FEBRUÁR 7-IG.

Tábori színház a fronton

(Honvéd haditudósító század)

A hetek óta hulló hó fehér leplevel jótékonyan takarja el a félig rombadőlt orosz városka kopott szegénységét. Itt, elől a hadiövezetben, közel a fogcsikorgatva küzdők vonalához, egyik nap éppoly csigalassúsággal és véres egyformasággal telik el, mint a többi. A hétköznapot az ünneptől csupán a rövid, tábori istentiszteletek ájtatos ünnepélyessége választja el, különben a harcokban elfáradt honvédek a jól megérdemelt, de rövid pihenő az ünnepe.

Vasárnap van, talán mi sem vettük volna észre, ha nem érkezik az .....-i parancsnokságtól az értesítés:

„A Budapestről utbaindított 25 tagú Tábori Színház a déli órákban megérkezik.”

Egyik alakulatunk segédtiszt szobájában érthető izgalommal várjuk a vonat pontos érkezéséről szóló telefonértesítést. Végre rövid, éles csengetés. A segédtiszt sietve veszi fel a kagylót.

— Halló! Igen! Tehát tizenöt perc múlva érkezik az állomásra! Köszönöm. Végel

Percenként beülünk a parancsnokság előtt utrakészen várakozó szánkóba és abban a pillanatban érkezünk a pályaudvarra, amikor a vonat éles fékcsikorgás közben megáll. Alig futja végig kereső szemünk a hosszú szerelvényt, máris megpillantjuk az elsőnek leszálló Kiss Manyit. Kissé fáradt arccal, de mosolyogva állja a hivatásos és műkedvelő honvéd fotóporterek pergőtűzét. Még néhány perc és a havas pályatesten csomaghalmokkal körülvéve, együtt van a „Társulat”. Itt van Kertész Dezső a feleségével, Plattly Babával, Utry Anna, Kelemen Lili, Mátray Maya, R. Tóth József, Anday Béla, Homonnay Ferenc, Gulácsy Albert, Lászlóffy József, Járay Ferenc, Surányi Győző és sokan mások.

Az ünnepek között, feltűrt kabátgallérral szerényen húzódik meg a Tábori Színház életrehevője és lelke, vitéz Tolnay Andor igazgató. A Színház parancsnokával vitéz Z. B. alezredestel együtt egy-kettőre a várakozó két autóbusszába ülteti a társaságot és rövid negyedóra múlva a városparancsnok alezredestől üdvözlőbeszéd-

„Elfelejtjük, hogy háború van...”

Visszafordulok a színpad felé és a simán, zökkenő nélkül gördülő műsорт látva, pillanatokra elfelejtjük azt, hogy háború van, hogy ezer kilométerek választanak el a megszokott, kedves otthontól és a minduntalan felcsattanó tapsviharról régi, forrósíkerű színházi estekre emlékeztet. Mulik az idő, az előadás első része a vége felé jár.

Szünet előtti utolsó számként, egyszerű falusi ruhában, Kiss Manyi jelenik meg a színpadon. Jellegzetes mozdulattal simítja hátra a piros főkötő alól makrancosan arcára hulló fűrtöket, megvárja az üdvözlő tapsviharral végét és kedves hangján elénekli a két legújabb és legnépszerűbb katonanótát, a „Csicskás”-t és a „Két napot ültem az egyesben” kezdetűt. Szivderítő látvány, amikor az utolsó sorok éneklésénél honvédsapkával a fején, tisztelegve, feszes diszlepedésben hagyja el a színpadot. A dalra és mókára vágyakozó honvédek szünni nem akaró tapsa azonban ráadásot követel. Egyöntetű kívánságra elénekli még a „Habossütemény”-t és... vége az első résznek.

A szünetben felkeressük a színpad egyik fenyőgalyakkal feldisznított sarkában álldogáló Kiss Manyit és megkérjük, mondja el, hogyan került a Tábori Színházhoz, mi vitte arra, hogy otthagyon otthon, sikert, közönséget és kijöjjön messze, idegenbe; vállalja a harcokban elfáradt honvédek mulattatását?

— Régi vágyam volt — mondja kedves, közvetlen hangon, hogy szeretett honvédeink szóraztatására kijöjjenek a frontra, hogy ezzel, ha kis mértékben is, de lerójam hálámat azokért a nagy áldozatokért, amelyeket mindannyiunkért, értem is, nap-nap után hoznak. Amikor megtud-

de után, a kijelölt, kényelmes szállásokon pihenheti ki mindenki az öt napos utazás okozta fáradtságát.

A pihenő azonban nem sokáig tart. Két óra múlva már a „Színházban” van a „Társulat”, hogy tudásuk és művészetük legjavát nyújtva, már az első este egy három-órás kabaréelőadással örvendeztesse meg a honvédeket. A természet zsufoolásig megtöltött egyenruhás „közönség” sorában szelid színlétként világítanak a vörös-keresztes nővérek főkötői.

Megérkezik a városparancsnok alezredest, elsötétülnek a „nézőtér” lámpái, felgördül az ütött-kopott függöny.

Hatalmas tapsviharral köszönti a konferancier szerepét betöltő Plattly Babát, aki könnyes szemmel, meghatott hangon jelenti be az első szám szereplőit: Mátray Mayát, Kertész Dezsőt és R. Tóth Józsefet.

A remek előadású kis egyfelvonásos után, a magyar nóta legrészesebbhangú művésznője: Utry Anna lép a színpadra. Gyönyörű, ezer színben pompázó magyar ruhában, meghatott mosolygással köszöni meg az előlegezett, szünni nem akaró tapsvihart. A kezében tartott, fehér keszkenővel könnyedén int a légierők zenekarának és a rádióból jólismert, meleg hangon felcsendül az első magyar nóta...

Valami furcsa, megmagyarázhatatlan és még is érthető melegség lopódzik a szívembe és ezemeim akaratlanul is az ájtatos csendben figyelő honvédeket nézik. Az egyik negyven év körüli, nagybajuszu, szikár magyar, lecsukott szemekkel ül. Szinte látszik rajta, hogy minden idegszálával, egész lelkével átérzi a magyarnóta soha el nem muló varázsát és csukott szemmel talán valamelyik kedves, hazai tájban gyönyörködnek. Néhány sorral hátrább, fiatal, napbaránított arcú honvéd kipirultan, csillogó szemmel áll. Mellén halványan csillog meg a kisezüst vitézségi érem. Ki tudja, milyen véres csaták, avagy bátor egyéni haditettek elismeréseként kapta? És így tovább minden arcon, legyen az fiatal, vagy idősebb, látjuk a megnyugvást, a gyönyörködést és a soha el nem muló szeretetet a varázsos magyar nóta iránt.

tam, hogy Tolnay igazgató ur Tábori Színházat állít fel és tagokat keres, azonnal és örömmel jelentkeztem. A Színház Kamara kérésére kiegészíttek a Fővárosi Operettszínház nagysikerű operettjéből a „Mária Főhadnagy”-ból és sikerült felbontanom a Vígyszínházzal kötött szerződésemet is. Hetek óta tartó lázas készülődés után, végre elérkezett az indulás pillanata. Felejthetetlen szép volt a bucsuzás a Keleti pályaudvaron. A vonat indulása előtt annyi csomaggal, ajándékkal halmoztak el, hogy lépni alig tudtam tőlük és valósággal úgy festettem, mint egy élő, mozgó karácsonyfa. A vonat elindult és... most itt vagyok, hogy játékkal, dallal és táncsal köszönjem meg honvédeinknek azt a sok, kedveshangú táborilapot, amelyeket százzámra juttattak el hozzám.

Megköszönjük a kedves, őszinte szavakat, „katona-szerencsét” kívánunk a művésznőnek. Még utánunk szól:

— Kérem, írják meg, hogy mindenkit szeretettel üdvözlök és várom a rengeteg levelet a 202/01. tábori postaszámra.

Mire leérünk a nézőtérre, már megkezdődött az előadás második részének első száma és harsány nevetés tanuskodik arról, hogy a „Zenebohóc” kiválóan teljesíti hivatását. Gulácsy Albert magyarnóta-számai és egy kitűnően előadott apacsjelenet után a műsor utolsó számként Kiss Manyi, Kertész Dezső és Surányi Győző a „Das Fraulein” című mulatságos bohózzal kacagtatták meg a honvédeket.

Legördül a függöny. A Tábori Színház első előadásának végére értünk. A boldog, meglepettséggel mosolygó honvédek lassan elhagyják a színháztermet.

Halkan beszélgetve, készülődnek „hazare lé” a művészek.

Sötétség van a kis orosz városban. Távoztól tompa ágyudőrej hallatszik és az útegek torcolattúze vérvörösen villan meg a láthatáron. Különben csend van, halotti csend, csak néha csikordul meg a fagyott hó, egy-egy örködő honvéd bakancsának szöges talpa alatt.

Tarján Győző, karp. őrzetető

Harc a hágókért a világtörténelem folyamán Hogyan küzdenek a hadifoglyok?

Írta: BENARY alezredest

A Kaukázus égbenyuló ormait csillogó fehér hó fedi, a lejtőkön jégpáncél simul és a hasadékokat puha hó tölti ki. Ilyenkor lehetetlen átjutni a hegláncokon észak-déli irányban más hol, mint a hágóutakon vagy ösvényeken. Ez pedig bizony alig van. A Kaukázus csak három hágóval rendelkezik.

A nyugati út Szuchumba vezet, a Fekete tenger partjára. Évtizedek óta elhanyagolt állapotban van és télen használhatatlan. A közép-ső hágóút az országát — először az Arden völgyében halad. Majd szörnyen sok kanyaral mászik fel a hegyre, a modern forgalom rajta is lehetetlen, sőt télen hónapokig teljesen eltűnik a hóban. Az egyetlen értékes közlekedési vonal a keleti „gruz hadiút”, ez a Terek völgyében fekvő Ordzonikidzet köti össze Tiflisszel és még télen is elég hőmentessé tehető. A köztük ágazó és keresztül-kasul bujkáló ösvények alapján véve csak a pásztorok és vadászok számára valók.

Minél uttalanabb azonban a vidék, annál fontosabb az az egy-két útőrrajtuk, annál elkeseredettebb harc folyik az utak birtokáért, vagy a hágók olyan helyeiért, ahol éppen át lépik a heglánc vonalát akár többé-kevésbé széles nyergeken, akár szűk hasadékokon és szorosokon keresztül. Európában is sokszor folyt a harc az Alpok, a Pireneusok vagy a Kárpátok hágóiért. A tudósok még ma sem egyeztek meg, hogy Hannibál a Kis Szent Bernáton, a Mont Genevre-n vagy a Francia-szárd Alpok egy másik hágóján kelt át seregével? A Kis és Nagy Szent Bernát, a Mont Genevre, a Szent Gotthárd, a Splügen meg a Brenner a napoleoni háborúkban nem egyszer visszhangzott a csaták zajától. Roncevalles völgyében a legendás Roland kürtje fújt riadót a Pireneusok védelmére. Balkánon a Sipka-szoros volt az 1877-78-as orosz-török háború döntésének színhelye. A Kárpátokon a Vereckei-hágón nemcsak átjöttek a magyarok, de védelmezték is ezt a tatár veszedelem ellen, bár sikertelenül és ha már azon a vidéken vagyunk, a magyar katona legdicsebb harcai játszódtak le az Uzsoki-szorosban a múlt világháború idején. Ázsiában különben az indiai Khaiber-hágó vitt jelentős szerepet a háborúk történetében.

A hágóért folytatott küzdelemben a támadó vagy az út irányának megfelelően frontálisan megy a hágó ellen vagy megkerülve a védelmet oldalról igyekszik elérni eredményt. A védő viszont vagy közvetlenül fedezi a hágót vagy előretolt állásokkal biztosítja vagy pedig kissé hátrább vonulva zárja le. Völgyi vagy magassági taktika, ez olyan hadászati kérdés, amire már sok tintát pazaroltak eddig. A régi nemzedékek óvakodtak a hegyvidéki háborúktól. Ha néha hegyi harcokról mesélt a krónika — mint Hannibál ismert utjáról — akkor inkább átvonulásról van szó, amikor legfeljebb a technikailag kevésbé képzett hegyi népek ellenállását kellett megtörni. Napoleon volt az első, aki azt tanította, hogy ahol a katona megveti a lábát, ott harcolni is kell tudni. A hegyvidéken folytatott harc tényleg nagyon nehéz. Alig van mozgási lehetőség és nincs áttekintés. Főerővel nem is tanácsos itt harcolni.

Igaz, hogy a modern közlekedés, a turisztika és a téli sportok művelése ma már eleve elűzték a hegyi csaták sok kisértetét, mégsem lehet eléggé méltatni a német hegyvidékesek kaukázusi teljesítményeit. Őserdőkben és patakokban, gleccsereken és kötőrmelékmezőkön, szeljárta tetőkön és keskeny sziklákon, az örök hó és jég hazájában egyformán készen állhat, támadnak és védekeznek a világ legelkeseredettebb ellensége és az alig megfékezett természet szemben — mindezt a végső győzelem, az új Európa békéje érdekében.

Zomborban február első háromnapján indul meg a gyűjtés a Főméltósági Asszony akciójára

Zomborban már megszervezték a gyűjtést a Főméltósági Asszony akciója javára. A gyűjtés február 1, 2 és 3-án folyik le. Az erre célra kijelölt gyűjtők már megkapták az iverket. Minden házhoz bekopognak, s mindenkitől kérnek a hadbavonultak hozzátartozóinak. Reméljük, hogy elutasításra sehol sem találunk. Mindenki átérzi a mai

idők komolyságát és tudja mi a kötelessége a harctéren küzdő honvédekkel szemben.

Hogy a visszaélést megakadályozzák, felhívják a közönség figyelmét, hogy a gyűjtőíveken pecsét van, s csak az ilyen gyűjtőívekre felvett és bejegyzett pénz szolgálja a nemes célt.

Milyen támogatásban részesülnek a hadikölcsönkárosultak?

A belügyminiszter rendeletet adott ki az 1914—1918. évi hadikölcsönkárosultak támogatásáról. A rendelet értelmében támogatásban részesül az a természetes személy, aki a hadikölcsönök rendezéséről szóló törvény hatálybalépése előtti három évben, vagyis 1939 július 19-ike és 1942 július 19-ike közötti időben legalább egyszer ilyen támogatásban részesült vagy 1940 augusztus 30-án a román királyság, illetőleg 1941 április 1-én az egykori jugoszláv királyság területén lakott és hadikölcsönkötvénye alapján támogatás iránt 1942 június 30-ika előtt kérelmet terjesztett elő, vagy pedig a hadikölcsönkötvény eredeti szerzőjének házastársa, kiskorú gyermeke, vagy szülője, ha az eredeti szerző meghalt és a halálát megelőző három évben legalább egy ízben ilyen támogatásban már részesült.

A rendelet értelmében támogatásra utaltanak tekintik azt, akinek bármely forrásból származó összjövedelme az évi 2000 pengőt meg nem haladja. Ez a jövedelmi határ a közös háztartásban élő vagy eltartott gyermekek után személyenként évi 500 pengővel, a közös háztartásban élő vagy eltartott házastársi, illetőleg egyéb tartásra köteles hozzátartozó után személyenként évi 1000 pengővel növekszik. A rendelet megállapítja, hogy a megállapított jövedelmi határt milyen esetben lehet magasabb összegben figyelembe venni.

A támogatás összege, ha a segélyezés alap-

jául szolgáló címletek névértéke az 1500 koronát meg nem haladja, legfeljebb évi 15 pengő, 2000 koronáig évi 20, 2500 koronáig évi 25, 3000 koronáig évi 30, 3500 koronáig évi 35, 4000 koronáig évi 40, 4500 koronáig évi 50, 5000 koronáig évi 60, 7500 koronáig évi 75, 10.000 koronáig 90, 12.500 koronáig 110, 15.000 koronáig 150, 20.000 koronáig 185, 25.000 koronáig 225, 30.000 koronáig 260, 40.000 koronáig 300, 50.000 koronáig 335, 65.000 koronáig 375, 80.000 koronáig 410, 100.000 koronáig 450, 120.000 koronáig 485, 150.000 koronáig 525, 180.000 koronáig 560, 210.000 koronáig 600, 240.000 koronáig 635, 280.000 koronáig 675, 320.000 koronáig 710, 360.000 koronáig 750, 400.000 koronáig 785, 450.000 koronáig 825, 500.000 koronáig 900, 500.000 koronánál több, legfeljebb évi 1000 pengő lehet a támogatás összege.

A segélyezés kérdésében a törvény értelmében alakított miniszterközi bizottság véleménye meghallgatásával a belügyminiszter határoz. A segélyezés alapjául szolgáló tényeket, valamint a támogatás mértékének felemelése szempontjából irányuló körülményeket a belügyminiszter által e célból megküldött nyomtatványokon Budapesten a kerületi előljáró, a törvényhatósági jogú és megyei városokban a polgármester, községekben pedig a községi előljáróság igazolja.

Ki akarta irtani egész családját az ittas mészáros

Felmetszette felesége hasát, majd öngyilkosságot követett el

Kolozsvárról jelentik: Borzalmas vérengzést hajtott végre Bessenyei Albert hentes.

A mészáros ittas állapotban éjszaka ment haza és hatalmas mészáros késével felmetszette alvó felesége hasát. Ezután kis gyermeküket akarta legyilkolni, az egyik ott lévő rokon azonban a gyermeket meg-

mentette. A vérengző részeg végül saját testébe döfte a kést és saját hasát is felmetszette.

A súlyosan sérült asszonyt, aki élet és halál között lebeg kórházba szállították, a gyilkos és öngyilkos pedig meghalt, még mielőtt segítségben részesíthették volna.

Rendelet a termelési szerződések bejelentéséről

A termelési szerződések nyilvántartásáról kormányrendelet jelent meg a hivatalos lap vasárnapjában. Eszerint minden mező- vagy kertgazdasági növény termesztésére vonatkozó szerződést a termelő köteles bejelenteni. A bejelentést minden évben az őszi vetésterületekre vonatkozóan december 1-ig, a tavaszi vetésterületekre vonatkozóan június 1-ig kell megtenni. Az 1942. évi őszi vetési területekre vonatkozóan kötött termelési szerződéseket 1943 január 31-ig kell bejelenteni.

A bejelentést a következő szerveknél kell megtenni: a) A kerti vetőmagokra, hüvelyes-

takarmány- és gypvetőmagokra vonatkozóan, a Magyar Vetőmag Kivitel Rt.-nél (Budapest, Madách u. 7), b) a győgnövényekre vonatkozóan a Magyar Győgnövény Kivitel Egyesülés Ellenőrző Irodájánál (Budapest, V., Báthory uca 19), c) a hagymára és nem szeszfőzési célokra szolgáló burgonyára vonatkozólag a METESZ-nél (Budapest, V., Deák Ferenc uca 6), d) a napraforgóra, repcére, plajlenre, szójababra, ricinusra, rostlenre, rost- vagy magkenderre, mákra, őszi lenre, gomborkára vagy perillára, továbbá rizsre vonatkozóan az Ipari Növénytermelési Bizottságnál (Budapest, V., Tükör uca 2),

e) cirokszakállra vonatkozóan a Tiszántúli C. rokttermelő Termelő és Értékesítő Szövetkezeténél (Budapest, V., Aulich uca 7), f) a fel nem sorolt egyéb mező- vagy kertgazdasági növényekre vonatkozóan — a dohány és cukorrépa kivételével — a M. kir. Növénytermelési hivatalnál (Budapest, IV., Horthy István körút 2).

A szeszfőzési célokra szolgáló burgonyára vonatkozóan kötött szerződést a Szeszgyedársági Igazgatóságnál (Budapest, V., Szabadság tér 14) kell bejelenteni. A gyümölcs- és zöldségszállítók, valamint a konzervgyárak által kötött termelési szerződést a Magyar Konzervgyárosok Országos Szövetségénél (Budapest, V., Gróf Vigyázó Ferenc uca 2) kell bejelenteni.

Az ismertetett rendeletre vonatkozó földművelésügyi miniszteri végrehajtási rendelet is megjelent. Eszerint az olyan termelési szerződés érvényességéhez, amely mezőgazdasági termények külföldi szállítására vonatkozik, a földművelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges. A szerződést a fentebb felsorolt szerveknél eredetiben kell bemutatni. Amennyiben a termelési szerződés tárgya kerti vetőmag, hüvelyes, takarmány- vagy gypvetőmag és a szerződés őszi vetésterületre vonatkozik, legkésőbb minden év szeptember 1-ig, amennyiben pedig tavaszi vetésterületre vonatkozik, legkésőbb minden év február 15-ig kell a szerződést a Magyar Vetőmagkivitel Rt.-nél jóváhagyás végett eredetiben bemutatni. A külföldi szállításokra vonatkozó termelési szerződéseket, amelyeknek márnövény a tárgya, legkésőbb a szerződés tárgyául szolgáló termény elvetése előtt három héttel kell jóváhagyás végett bemutatni. Az olyan termelési szerződéseket, amelyeknek tárgyát képező terményt még 1942 őszeig elvetették, nem kell jóváhagyás végett bemutatni. A termelési szerződések jóváhagyás végett való bemutatására is a termelőt, illetve megbízottját kötelese.

Magyar hősök

Kiváló személyes bátorságával és tapratságával vívta ki előljárói és bajtársai elismerését Hegyi János őrvezető, egyik utász- zászlóaljunk tisztje.

1942. szeptember 27-én éjszaka, amikor osztagával drótfakadályokat telepített saját védővonalunk elé, embereitől feladata teljesítése közben messzebbre távozva arra lett figyelmes, hogy a tőle mintegy 40 lépésnyire fekvő horhosban gyanús mozgás van. Haladéktalanul világitó töltényt lőtt ki és annak fényénél megállapította, hogy a horhosból egy erős szovjet gyalograj kuszik a közelben lévő géppuskafészkünk felé. Az ellenséges csoport látván felfedeztetését azonnal géppuskatűzet zúdított és kézigranátokat hajigált a géppuskaállás ellen, hogy azt mégis leküzdje. Hegyi őrvezető a nála lévő két kézigranáttal igyekezett veszélybejutott géppuskás bajtársainak segíteni, akik közül ekkor már hárman harcceptelenné lettek. Fokozta a veszedelmet az, hogy a géppuska nem ártatható a horhos holtterében meghuzódó ellenségnek. Hegyi őrvezető tehát a mellette lévő golyószóróhoz ugrott, hogy azzal szórja szét a támadókat. Szerencsétlenségére a golyószóró is elakadt. A hőselkü őrvezető másodpercek alatt szétszedte a fegyvert és üzembe helyezte ugy, hogy annak kezelője is felvehette a harcot a szovjetrajjal. Hegyi őrvezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy az ellenséget kézigranáttal, valamint a golyószóró hatásos tűzéval sikerült visszahúzni, miközben a szovjetraj súlyos veszteségeket szenvedett.

Ingyen gyógyszert kapnak a zombori szegények

A város szociális ügyosztályán megkezdődött az adatfelvételezés nagy munkája és a szegény-kataszter lefektetése. A szociális adat felvétel a szegények ingyenes gyógyszerrel való ellátása érdekében történik. A teljesen nincsteleneket igazolólapokkal látják el, amelynek felmutatása után az orvos ingyen megvizsgálja és az orvosságot is ingyen szolgáltatja ki bármelyik gyógyszerár.

Hírek:

AZ OTI KURZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon 188. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Kegyó, Rákóczi ut sarak.

A kereskedelemügyi miniszter az üzlethelyiségek igénybevételével kapcsolatban leiratot intézett a II. foku iparhatóságokhoz. A leirat részletes szakmai csoportosításban közli azoknak az áruknak jegyzékét, amelyeknek árusítása, kijelöléséhez, illetve azoknak az áruknak jegyzékét, amelyeknél az áruellátás az áruval ellátható kereskedők névjegyzékébe való felvételéhez van kötve. A rendelet 16 különféle árucikket tüntet fel.

Az ország minden mozgóképszínháza köteles vetíteni a takarékosági propagandajelszavát. Budapestről jelentik: A belügyminiszter elrendelte, hogy az ország valamennyi mozgóképszínháza köteles minden előadásán, közvetlenül a játékdarab megkezdése előtt vetíteni a takarékosági jelszót, amelyet filmszalagon a nemzetvédelmi miniszterum bocsát a filmszínházak rendelkezésére.

Befejezést nyert a bajmoki házbetegápoló tanfolyam. A tanfolyamot Törökcsik S. Mária vezette és 63 hallgatója volt. A hallgatók elméleti és gyakorlati vizsgát tettek és oklevelet nyertek.

Megkezdődött a kukoricatermelő gazdák elszámoltatása. A városi Közellátási Hivatalban megkezdődött a kukoricatermelő gazdák elszámoltatása. Az elszámolást minden szombaton délelőtt 8. délután 2 óráig végzik. Mindazoknak a gazdáknak, akiknek kukoricaelszámolási kötelezettségük van, kötelesek megjelenni az említett időben gabonalapjukkal együtt.

Közművelődési előadás Bácskossuthfalván. Tudósítónk jelenti: A DMKSz bácskossuthfalvai szervezete jól sikerült közművelődési előadást tartott. Az előadást Zádory András DMKSz elnök nyitotta meg. Szemők Sándor tanító a Dunántulról tartott érdekes előadást. Ezt Háda Sándor orvos előadása követte Bácskossuthfalva egészségügyi helyzetéről. Otterbein Józsefné és Dévay Erzsébet magyar nótákat énekeltek zongora kísérettel. Egy levente »Üzenet a frontról» című költeményt szavalta. Gyarmati Sándor felsőháztag felhívást intézett a hallgatósághoz, hogy a Főméltóság Asszony gyűjtési akciójával kapcsolatban mindenki méltán vegye ki a részét az áldozatkészségből. Ugyanerről a témáról beszélt még Kása Ernő Tibor. Ezután Kuczor Sándor szavalata, »Üzenet a frontra» című vers következett, majd Kása Emil II. gimnazista hazafias dalokat énekelt.

Márciusban szétküldik a ricinusvetőmagot. A Futura a szerződéses termelőknek még márciusban szétküldi a ricinusvetőmagot, hogy az vetésre mindenütt időben készen álljon.

Bizottság végzi a honvédcsaládok részére való gyűjtést Csantavéren. Tudósítónk jelenti: Csantavéren a gyűjtést egy bizottság végzi, amelyet a Turáni Vadászok, a Levente Egyesület és más működő egyesületek tagjaiból választottak meg. A gyűjtők házról-házra és tanyáról-tanyára járnak és már eddig is igen szép eredményt mutatnak fel.

Jólsikerült kivánsághangverseny Temerinben. A temerini középiskolás diákok nagysikerű kivánsághangversenyt rendeztek. Az est keretében a temerini műkedvelők is közreműködtek. Erre az alkalomra meghívták Simovits Ferencet és Sárközi Istvánt, akik magyar nótákat adtak elő hegedűn és zongorán. Balázs László akinek szép hangja ismeretes az ujvidéki diákság körében dalokat adott elő. Ormay József szintén nótákkal kedveskedett a közönségnek. A temerini műkedvelők közül különösen Mészáros József és Gregus Annuska tűnt ki. Magyar nótákat énekeltek. Jánosi Ferenc Mihály, bácsi kalandjairól számolt be. Nagy Adriella és Tóth László hazafias verseket szavaltak. Ezenkívül villámtréfák, két felvonásos szindarab, énekkari számok, zenekari számok és mókás jelenetek tették változatosabbá a műsort. Vecsera Sándor konferálta. A bevezető beszédet Nagy Béla a temerini polgári iskola igazgatója mondott. Az est tisztá jövedelmét a hadbavonultak hozzátartozóinak a felségélyezésére fordítják.

Kultureszt Doroszlón. A doroszlói közművelődési egyesület műsoros estje kitűnően sikerült. A megnyitót Fetter János gyógyszerész mondotta, aki szép beszéd keretében felolvasta a Főméltóságú Kormányzó Ur válaszáat a névnapja alkalmából küldött táviratra. Utána Bártol István országgyűlési képviselő beszélt, rámutatott a mai súlyos helyzetre, honvédeink vitézségére, a belsőfront erősítésének szükségességére. Beszédét szünni nem akaró taps fogadta. Fritzy Ferenc plébános a Főméltóságú Asszony segélyakciójával kapcsolatban beszélt. Doroszló új plébánosa csak nemrég került a községbe, a lakosság már ismerette és beszédét lelkesedéssel hallgatta. Az egybegyűltek fogadalmat tettek, hogy az akciót legmesszebbmenően támogatják.

Az óriási érdeklődésre való tekintettel, szerda, csütörtökre meghosszabbítva a FÉRFIHUSÉG

Felhívás. Felhívom a Kaszinó Dalárda régi és újonnan jelentkezett tagjait, hogy a 28-ikán, csütörtökön este 8 órakor tartandó tagértekezleten okvetlen jelenjenek meg. Elnök.

Népművelési előadás Adán. Tudósítónk jelenti: A DMKSz adai fiókjá Népművelődési előadást tartott a Török féle vendéglőben. A Hiszekegy után Bálizs Máté iskolaigazgató bevéde nyitotta meg az előadást. Utána Molnár Ferenc gazdasági iskolai tanuló »Baráti kis kertünk» című költeményt szavalta. Szécsényi János elemi iskolai tanító »IV. Béla és a tatárjárás» címen tartott igen tanulságos felolvasást. A templom énekkar ének számot adott elő. Kamarás Lajosné magyar nótákat énekelt. Dr. Wolf Béla a tűzharcosok alelnöke ünnepi beszédet mondott. Ezután Kamarás József zenekari kísérettel magyar nótákat énekelt. Ercei Sarolta polgári iskolai tanárnő a magyar asszonyok és lányok mai kötelességeiről és áldozatairól beszélt. Kishonthy István katona dalokat énekelt, zenekari kísérettel. Ezt Bálizs Máté iskolaigazgató felolvasása követte. Lakatos István gazdasági iskolai tanuló »Honvéd roham» című költeményt szavalta nagy sikerrel. Az előadás a Himnusz hangjaival ért véget. A tisztá jövedelmét a honvédcsaládok megsegítésére fogják fordítani.

Gyermekszerecsétlenség Ujvidéken. A Darányi telepen áthaladó vasuti fővonalon Juhász Erzsébet 9 éves kislány át akart menni. Akkor jött Ujvidék felől a szegedi vonat, amit a kislány meglátott és meg is várt és utána azonnal átment a sínpáron, de nem vette észre, hogy a másik sínpáron Szabadka felől 80 kilométeres sebességgel robot Ujvidék felé a sinautobusz. A nagy sebességgel rohanó sinautobusz elkapta a kislányt és halálosan megebesítette. Segíteni nem lehetett rajta, mert azonnal meghalt. A nyomozás során beigazolást nyert, hogy a halálesetért nem terhel senkit felelőség.

Meggyilkoltak egy tavankuti gazdálkodót. Alsótavankuton meggyilkolták Sztipits Tamás gazdálkodót. A tettet Somogyi Mátyás tavankuti napszámos követte el. Sztipits a helyszínen belehalt sérülésébe. Somogyit a csendőrség azonnal letartóztatta és beszállította a szabadkai ügyészség fogházába. A csendőri jelentésből arra lehet következtetni, hogy önvédelem esete forog fenn. A vizsgálat a részletek pontos megállapítására folyik.

A tiszamenti gazdálkodók nagyszabású gazdanapot rendeznek Adán. Január 31-én fejeződik be az adai téli gazdasági iskola és a mezőgazdasági szaktanácsadó állomás által rendezett téli gazdasági tanfolyam. Ebből az alkalomból záró ünnepélyt rendeznek délelőtt, délután pedig járási gazdanapot tartanak a Járási Mezőgazdasági Bizottság, a Duna Tisza Mezőgazdasági Kamara, a vármegyei Gazdasági Egyesület és a járás valamint a városok Gazdaköreinek a bevonásával.

Bíróság előtt a mohói vendéglős rémtette. Gajdos Illés mohói vendéglős még 1941 év nyarán felbujtatta Kövesdi Mihály napszámost, aki abban az időben nemzetőri szolgálatot teljesített, hogy lőjje le a feleségét, miközben a Tiszán át, a nemzetőr segítségével Bánátba szöktették. A nemzetőr teljesítette a vendéglős kivánságát, lelőtte az asszonyt, majd a holttestet a Tiszába dobták. Kövesdi ezért 20 pengőt kapott Gajdostól. Gajdos Moholon azt híresztelte, hogy a felesége szüleinél van Bánátban. Később a faluban arról kezdtek suttogni, hogy a vendéglős a Tiszán elusztatta a feleségét, minek következtében letartóztatták Gajdost és Kövesdit, akik a terhelő bizonyítékok sulya alatt be is vallották a tettet. Az ügyet a szabadkai törvényszéken dr. Linzer hármastanácsa tárgyalta. A vádlottak és tanúk kihallgatása után a bíróság végzésében helyt adott a védő indítványának és elrendelte Kövesdi Mihály elmeállapotának megvizsgálását.

Kivégezték a petrőci testvérgyilkost. Kukavszki János petrőci földművesen, aki mint ismeretes meggyilkolta és kirabolta a bátyját, végrehajtották a halálos ítéletet. Kukavszkit az ujvidéki törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte, de az ügyész fellebbezése folytán az ügy a szegedi Tábla hoz került, amely halál büntetésre ítélte a vádlottat. A Tábla ítéletét a Kuria is jogerőre emelte.

Huszonhét év után tért haza Oroszországból egy csantavéri asszony. Tudósítónk jelenti: Veréb Luca csantavéri leány még 1916-ban megszökött egy orosz fogollyal, aki a tanyájukon volt alkalmazásban. Orosz országba mentek és azóta semmi életjelet sem adtak magukról. Sorsáról legközelebbi hozzátartozói sem tudtak semmit. Most az asszony váratlanul hazaérkezett három lányával. Elmondta, hogy öt gyermeke van, kettő közülük fiú, akiket az oroszokkal együtt magukkal hurcoltak és semmit sem tud.

Ujverbázi hírek. Az összes ujverbázi magyar társadalmi egyesületek a hadbavonultak hozzátartozóinak megsegítésére szombaton este a Stadler féle vasuti vendéglőben kitűnően sikerült egytől-ételes vacsorát rendeztek. — Rumbach István igazgató mérnök és Gromilovitch Tamás vezetése alatt 8 napos cséplő- és vetőmagtisztító gépkezelő tanfolyam nyílt meg. — A kulai járásbírósa mint uzsorabírósa Strehling András, Linder Tamás és Tumbász Pál ujverbázi lakosokat jánckereskedés és árdragítás vétsége miatt 50—50 illetve 100 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert meg nem engedett uton lúgkővet hoztak forgalomba a megengedettnél magasabb áron.

Örömet okoz harctéren küzdő honvédeknek, ismerősöknek, ha rendszeresen küldi nekik a „Délvidéket”.

Közgazdaság

Cukorpótló növények termesztése

A mai háborus cukorhiány — a rossz répa-termés miatt — az idén még fokozódni fog. A cukor mint fontos táp- és konzerváló szer nagy szerepet játszik a háborus táplálkozásban, azért ennek pótlására minden kerttulajdonosnak már most gondolni kell. A méz is egyre drágább és nehezen beszerezhetővé lesz és annak bősége nagyban függ a kedvező időjárástól: különösen a mi szélsőséges éghajlatunk alatt.

Az alábbiakban ismertetni fogom azon növények termesztését, amelyekből házilag cukrot vagy cukorpótló édesítő anyagokat állíthatunk elő, amelyeket úgy a táplálkozásban, mint más hasonló célra jól felhasználhatunk. Ezen kertileg is termesztendő cukorpótló növények elsősorban a cukorrépa, amelynek termesztése a cékla vagy takarmányrépával teljesen megegyezik. Magját jól megmunkált mélyrétegű, előző évben trágyázott talajban március végétől április közepéig vetjük 2—3 cm mélyre és 35—40 cm sortávolságra, aszerint, hogy a talajunk gyors, vagy lassu felmelegedésű. Ha öntözni tudjuk, így még a májusi vetésből is megfelelő gyökök fejlődhetnek őszig. 3—4 leveles korában 15—20 cm tötévre egyezük őket, ha tulsűrűn álló; a nagyra fejlődött répákban kevesebb a cukortartalom. Nyáron gondos talajmunkán, növényi és állati ellenségei ellen védekezésen kívül mást nem kíván a kisedésig. Egyes takarmányrépák, sőt néha a cékla cukortartalma is egyenlő a cukorrépaéval. Cukorgyártási célra inkább a kisebb cukordus répák a megfelelőek. A kemencében egészben kisütött cukorrépa a falusi gyermekek kedvenc csemegéje.

Hogyan készítünk cukorrépa-ból lekvárt? A megmosott, lehámozott cukorrépa-ot olyan finom vékony szeletekre szeljük, mint a metéltet. Ezután egy fazékban annyi vízzel, hogy éppen ellepje, lassu tűzön forraljuk addig, amíg azok meg nem puhulnak. Ekkor a levét kiperéseljük és finom szitán átszűrjük. A cukros levét ezután egy zománczott edényben lassu tűzön szirup-szerűen sűrűvé főzzük. Ezen sziruppal aztán a különféle hullott gyümölcsök áttört sűrű pépjével éppúgy lekvárt főzhetünk, mint a közönséges cukorral. Az ilyen sűrű szirupos lekvárt éppúgy eltarthatjuk, mint más cukros lekvárokat. Bár az ilyen lekvároknak az el nem távozott melasz miatt némi mellékízük van, azért a gyermekek kenyérré kenve jó étvágyal fogják fogyasztani.

A mézcirok (Sumac sorgo) vagy egyesek szerint helytelenül cukor- vagy méznád az utóbbi évek legújabb és legértékesebb cukorpótló növénye, amely nálunk is kezd sikerrel meghonosodni. Ezen Észak- és Közép-Afrikában stb. már régóta termesztett és már Amerikában is elterjedt melegéghajlati növényt sikerült nálunk is haszonnal termesztve meghonosítani. Eredeti hazájában főleg magjáért termesztik, amelyből izletes kenyeret sütnék. Erős szárát kerítéseknek és építkezésekre használják fel. Rokona a közismert seprőciroknak és ahhoz sokban hasonlít is.

Kitűnően bírja a szárazságot és a legtöbb talajon jól fejlődik. A neki tetsző jó trágya-erőben lévő humusz-dus talajokon még 3 m-nél magasabba is megnő. Mi termesztésével a Balaton partján kiszáritott volt mocsaras humusz-dus talajon rekordterményt értünk el. Nagy melegét igénylő növény, amelynek magját csak április után (Szent György táján) a kukoricával egyidőben tanácsos elvetni. Takarmánynál sűrű-

rűben, 50×10 cm, szirupnyerésre 60×60 cm sor- és tőtávra vetjük. Szára erősen sarjadzó, silózható: nagy cukortartalmánál fogva értékes takarmányt ad, amelyet sertés és szarvasmarha igen kedvel. Termesztése a kukoricához hasonló, földjét gyommentesen és porhanyósan kell tartani. Fattyzása csak a magtermesztés céljára szükséges, mert a sokszor korán beköszöntött fagyokig csak így tudja magát jól beérlelni a mi éghajlatunk alatt.

A minket érdeklő cukros szirup készítésre a növényt a gyengébb dér-fagyok beállta után aratjuk. Leveleit leszedjük, amely bár elég hozsadalmas munka, de szarvasmarhának kitűnő takarmány. A leveleitől megfosztott szárát előbb amennyire finomra csak lehet, szecskázzuk meg, majd szőlőszűzön járassuk át és közönséges szőlőprésszel sajtoljuk ki. Csak a kellően összeaprosított szárát tudjuk megfelelően kisajtolni. Rovátkolt hengeres prés is elég jól kisajtolja, de tekintélyes lémenyiség marad így is vissza. Ez ugyan kárba nem vész, mert kisajtolt törkölye nemcsak tejelő takarmány, hanem pálinkafőzésre is használható. Cukortartalma a cukorrépaénál jóval nagyobb.

A kiperéselt zöldessárga levét szitán átszűrve zománczott, hibátlan mázas-, rézedényekben, vagy üstökben térfogatának egyötödére, vagy tetszés szerint még sűrűbbé főzve lassu

tűzön szirupká besűrítjük. Főzés közben keverem nem kell, csak a felszínén képződő habot szedjük le egy lyukas merítőkanállal. A 60—70%-os cukortartalmu égetett karamella, vagy maláta kissé émelygősen savanykás édes szörpjét tiszta hordókban, üveg- és cserépedényekben sokáig eltarthatjuk. De ha nincs kellően besűrítve, akkor szeszesen megerjed. A szörp-kávé, tea, sütemények édesítésére, lekvárfőzéshez, méhetetéshez kitűnően felhasználható, sőt szeszesen erjedt levéből rum is készül. Mézes sütemények, kalácsok is süthetők vele, ha méz helyett ilyen szirupot használunk. Megerjedve könnyen habzó házi sör is főzhető belőle. Magját nagyon nehéz kitisztítani. Én mángolószerűen megrovátkált deszkalapokhoz dörzsölve csépeltem. Érett magját a verebek igen szeretik és ha azt meghántjuk, megdaráljuk, igen izletes fehér sütemények süthetők a kiszitált lisztből. A mézcirok lehántott szárának megpörkölt beléből kávé is főzhető (mint a fügekávé). Magzüksége kat. holdanként sziruptermelésre 2.50—3 kg, amelyből 150—200 mázsa mézcirok-szár lesz. 1 mázsa szár megfelelő préseléssel 40 liter levét és kb. 6 liter besűrített szirupot ad, ami megfelelő egy személy évi cukorpótlására. Kat. holdanként 12—15 hl-re vehető a mézcukor hozama, így mindenki könnyen kiszámíthatja a családának cukorszükségletét fedező vetésterület és vetőmagszükséglet nagyságát. Mivel minden részében hasznos, megérdemli, hogy a jövőben a házikertekben is helyet kapjon, mint értékes háborus hasznónövény.

Legújabbán kitűnő cukrot lehet előállítani a csicsóka dáhlia gumójából és a cikória gyökereiből is. Ezekből különféle savakkal való kezeléssel gyümölcscukrot lehet gyártani (fruktóz), átlag 100 kg gyümölcscukrot 7—8 mázsa felszeletelt vastagabb cikória gyökérből lehet nyelni. A kifőzött (kilugozott) gyökérszeletek a répaszeletekhez hasonló jó takarmányt adnak.

Megemlítendő még a gyögnövénynek termesztett édes gyökér (Glycyrrhiza glabra) is, amelynek nagybani termesztésével megfelelő helyen érdemes foglalkozni. Egypár gyökérgyárványt a kertünk elhagyott sarkába is ültethetünk. Csak 3 év múlva ad szedhető gyökérrabokat. A gyerekek örömmel rágszálják és teák édesítésére is jól felhasználható. Cukorpótló és különösen kellemesen frissítő nyári ital lehet vele készíteni.

Máthé János.

Bővülnek a mezőgazdasági kiállítás keretei

Budapestről jelentik: A március 27-én megnyíló mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt az OMGE a rendkívüli viszonyok ellenére ez évben is minél gazdagabb tartalommal kívánja megrendezni, hogy így maradéktalan képet adjon mezőgazdaságunk sokoldalúságáról és összes termelő eszközeiről. Amint közöltük már, a kiállítás egyes tenyészállat csoportjaiba a férőhelyeket lényegesen meghaladó létszámú bejelentés érkezett a rendezőbizottsághoz. Miután az ország megnagyobbodása és a szervezett állattenyésztő munka előrehaladása következtében erre előre számítani lehetett, nemkülönben a várható nagyobb keretekre való tekintettel a rendezőbizottság a földművelésügyi minisztérium támogatásával tető alá hozta a már múlt évben nagyrészt megépített szarvasmarhaistállókat, valamint a lókiállítás keretének évek óta tervezett bővítését is ez évre sikerült megoldani a lóistálló épületének számottevő bővítésével. Ezek az építkezések a mai nehéz anyaggazdálkodási helyzet mellett a takarékos anyagfelhasználás szempontjai-

nak legszigorubb szemmel tartásával készülték el.

Igy a kiállítási telep a háborus viszonyok között is továbbfejlődik, korszerű állandó jellegű kiállítási épületeivel és istállóival a kontinensnek máris legnagyobb és legtökéletesebben berendezett ilyen jellegű intézményévé vált.

A többi kiállítási csoportokban a megfelelő hulladék- és tartós építkezésre alkalmas anyagok felhasználásával több ideiglenes jellegű csarnok építése van tervbe véve, úgy, hogy a hatalmas kiállítási telep ez évben még jobban kiépül.

A rendezőbizottság ez érdekelt vármegyék támogatásával továbbfejleszti a falusi népelet és népművészet, valamint a háziipar bemutatását szolgáló kedves »kiállítási falut«. A meglevő »falusi házakhoz« ez évben egy kalocsai ház fog csatlakozni, amelyben Kalocsa vidékének színes népművészetét fogják bemutatni. A »kiállítási falu« a különböző vidékek eredeti viseletébe öltözött népével bizonyára az ez évi kiállításnak is egyik legvonzóbb helye lesz.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara közleményei

KARAMBÓL ÉS AUTOMATA BILLIÁR-ASZTALOKKAL BERENDEZETT HELYSÉGEK LÉTESÍTÉSE ÉS ÜZEMBEN TARTÁSA

E kérdésben a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 89.021/1942. II. sz. elvi határozata a következő:

»A kizárólag karamból és automata

billiárdasztalokkal berendezett helyiségek létesítése és üzemeltetése iparigazolvány alapján gyakorolható szabad ipar. Az iparigazolvány azonban természetesen nem pótolja a 64.573/1901. és 184.300/1935. B. M. sz. rendeletekben előírt rendőrhatalósági engedélyt, ennél fogva az ilyen helyiségeket

csak abban az esetben lehet üzembe helyezni, ha az érdekeltek a kizárólag karambol és automata billiárdasztalokkal berendezett helyiség létesítésére és üzemben tartására iparigazolványa van és a szükséges rendőrhatalósági engedélyt megszerezte erre».

A BÖRKERESKEDŐ ÜZLETKÖRE

A borkereskedők üzletköre kérdésében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 172.099/1942. II. sz. ajánl a következő elvi határozatot hozta:

»Az üzleti gyakorlat szerint a borkereskedők az erre jogosító iparigazolványok alapján gépszijak és egyéb bőrműszaki cikkek (pl. hajtósíj, varró- és kötősíj, bőrből készült tömítő szelencék, gömbzsinór, csavarsíj) forgalombahozatalával is emlékeztet őta foglalkoznak a borkereskedés gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján az érdekeltek az említett cikkekkel is jogosultak kereskedni».

A KOZELLÁTÁS SZEMPONTJÁBÓL FONTOS KISIPARI ÜZEMEK IPARI TÜZELŐANYAGSZUKSÉGLETÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A kamarához a kamara kerületéből több helyről érkeztek panaszok kisiparok részéről, hogy tüzfűtő hiányában foglalkozásukat nem tudják üzni. Különösen sütőiparosok, továbbá a fazekasiparosok részéről merültek fel ezek a panaszok. Mivel a kisipari üzemek üzemeltetéséhez fontos közellátási, termelési és szociális érdekek fűződnek, kéri a kamara, hogy a kisipari üzemek foglalkoztatásához szükséges tüzelőanyag a magánigényléseket megelőzően utaltassék ki. A kiutalásoknál különbséget kellene tenni az egyes üzemek között aszerint, hogy a tüzelőanyagra iparuk foly-

tatása miatt, vagy a munkahelyiségek fűtése céljából van-e szükség. Ugyancsak figyelembe veendő, hogy az üzemek a közellátás és haditermelés szempontjából mily fontossággal bírnak. Legcélszerűbb az lenne, hogy ha az előzetes igénylések figyelembevételével a tüzelőanyag nagykereskedőknél áruknak bizonyos százaléka erre a célra lefoglalható és az így lefoglalt tüzelőanyagkészlet az ipartestületek javaslata alapján és ezek bevonásával kerülne szétosztásra.

MUNKAEÖRÖGAZDÁLKODÁSI KÉRDÉSEK

Nagy örömmel értesült gazdasági életünk az iparügyi miniszter azon bejelentéséről, hogy az Állami Munkaközvetítő Hivatal szervezetét mielőbb ki szándékozik az egész országra terjeszteni, amelynek kapcsán megvalósulást nyerhet majd az a szakmaszerinti munkakataszter is, amely a munkaerőirányítás nélkülözhetetlen előfeltétele. Nagyban elő fogja ez a kamara meggyőződése szerint segíteni a szakmunkás-átképzés folyamatát is, amely ezidőszereint a szakmai átképzési bizottságon keresztül folyamatban van, bár üteme még mindig nem kielégítő. Ennek kapcsán gondolni lehetne a nők és hadifoglyok munkaerőjének kihasználására is, amely utóbbiak megfelelő ellenőrzése mellett a külföldi tapasztalatok alapján szakképzettséget nem igénylő munkahelyekre ugyancsak sikerrel alkalmazhatók. Végezetül a katonai munkaszolgálat utján ki kell küszöbölni az alkalmi munkából élő munkaerők egyének tömegét is, amely munkaerők kihasználatlanul hagyása nemcsak kiesést jelent a munkaerőgazdálkodásból, hanem egyszerűen egyik legjelentősebb tényezője bérrendszerünk egyensúlytalansági helyzetének is.

tó kb. 50% fehérjét tartalmaz és ennek 80%-a emészthető. Évi 10-20 ezer tonna száraz étkezőt előállításával számolnak. Az így nyert fehérje kevésbé tápláló a husnál, de azért mégis jól használható leveseknek, lisztnek, vajnak ízesítésére.

Gyermekvédő közintézetek Bulgáriában

A gyermek a nemzetnek legnagyobb kincsé, azért az állam szívesen támogatja és kell is támogatni minden olyan közintézetet, amely a gyermek megvédését, szellemi és testi fejlődését biztosítja.

Bulgáriában több olyan gyermekvédő közintézet van, amelyet az állam, illetve belügyminisztérium mellett működő közsegélyező alapítvány 1941. évben 56.701.000 lévával támogatott éspedig: 11.360.000 lévát fordított csecsemőotthonokra, menhelyekre, stb., 45.341.000 lévát szegénysorsu gyermekek részére felállított ebédlőre, nyári falusi napközi otthonokra, nyaralóhelyekre, tsb. Az 1941. évben Bulgáriában volt: 8 csecsemőotthon és 40 menhely, ezekből 36 az anyaországban, 1 Szilisztrában, 2 Szkopljában és 1 Bitoljban van; volt ezenkívül 4.169 ebédlő szegény gyermekek étkeztetésére. Ebből 497 visszacsatolt területeken volt éspedig: Dobrudzsában 76, Bitoly kerületében 65, Szkoplye kerületében 323, Morvavidékeken 33. 1941-ben 133 napközi otthon volt (ebből 33 felszabadult területeken); 154 nevelőintézet (33 visszafert területeken).

1941. évben nyáron majdnem minden faluban megvolt az ugynevezett nyári gyermekotthon, ahol 1000-1000 gyermeket gondoznak, míg a szülei a mezőn dolgoznak. Ezen otthonokban a gyermekek nemcsak, hogy fizikailag és erkölcsileg hasznos szórakozásokkal és játékokkal foglalkoznak, hanem ingyen reggelit és ebédet is kapnak.

A 1941. évi krajovai bolgár-román egyezmény alapján több ezer bolgár költözött Északdobrudzsából az anyaországba. Ezen költöző anyák és gyermekek részére sok ideiglenes otthon alapítottak, ahol 2 hónap alatt (november és decemberben) 600 anya és 1276 gyermek segélyezést kapott: 24.429 reggelit és 1563 csecsemő pelenkát. Ezenkívül minden községben, ahol nagyobb számú dobudzsai menekült telepítettek le, megalapították az állandó napközi gyermekotthonokat, amelyekben 859 gyermeket neveltek és étkeztettek. (PEKI)

Háborus közgazdasági hírek

AMERIKA (USA)

Az Economist c. lap mérleget állít fel az első amerikai háborus évről. Arra a megállapításra jut, hogy a nyersanyagellátási nehézségek az utóbbi hónapokban csak komplikálódtak. Nem csak arról van szó, hogy igen szűkös van acél, réz, cin, gumi és repülőgépbenzin, hanem az acél nemesítéséhez szükséges mangán, krom, nikkel, kobalt, molibdén és vanádium is hiányzik.

A mind nyomasztóbbá váló élelmiszerhiányra való tekintettel az északamerikai közlelmiszeri hivatal elhatározta, hogy január 1-i hatállyal érvénybe lépteti a már régebben elhatározott fogyasztási korlátozásokat. A kávé felül korlátozás alá esik a hus, huskonzerv és bőr fogyasztása is. A huskonzervek 20%-os csökkentéssel kerülnek a piacra és eladásukat is adagolták, hogy biztosítsák a hadsereg szükségletét. Egy másik rendelet az újságyomópapír fogyasztását korlátozza. Az újságok az eddigi fogyasztásnak csak 75 százalékában részesülhetnek.

A konzervek adagolása igen érzékenyen érinti a lakosság mindennapi életét. Az átlagamerikaiak 90%-a u. i. élelmiszertartalékát konzervekben halmozza fel. Igen sok háztartásban sohasem készítenek friss ételeket. A kormány máris felhívást bocsátott ki a lakossághoz, hogy térjen át a friss ételek készítésére.

Az élelmiszerhiányra való tekintettel az intézkedés által nem érintett fogyasztási cikkek ára ugrásszerűen emelkedett. A közönség fokozottabb mértékben tért át továbbá a kenyér és egyéb gabonából készült élelmicikkek fogyasztására.

Az amerikai földmívelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a zsiradék és gyümölcsbefőttek 30 százalékát vonják el a polgári közfogyasztás elől.

Az északamerikai ipar fokozatosan áttér a műanyagok feldolgozására. Ezidőszereint bőrmentes cipőket, üvegnélküli ablakokat és fémmentes csöveket gyártanak. A hajócsavaroknál ugyancsak fémmentes csapágyakat alkalmaznak, amelyeket a víz „olajoz”.

KANADA

Kanadában kihirdették az újságpapíros zár alá vételét és racionalizálását.

MEXICO

1940 óta a mexicói létfenntartási költségindex 60%-kal emelkedett.

BRAZILIA

Csak néhány hónap telt el Brazília hadbalelépése óta és máris igen sok közszükségleti cikk ma már ugyszólván teljesen hiányzik.

Brazília polgári lakosságának élelmiszerelellátását az elégtelen szállítás érzékenyen befolyásolja. Főként az északkeleti államok szenvednek nagy élelmiszerhiányban. Ezeknek az államvasutak az élelmiszerszállítványoknál elsőbbséget biztosítottak.

NAGYBRITANNIA

Angliában az új esztendő első hat hónapjában tovább szigorították az élelmiszereadagolást. Lord Woolton közlelmiszeri miniszter hangsúlyozza, hogy Anglia élelmiszerelellátási helyzete a jövőben bizonyosan nem fog javulni.

Az oxfordi statisztikai intézet közleménye szerint Angliában az életfenntartás indexe 1938 októberével szemben 1942 október havában 42 százalékkal emelkedett.

Az angol közlelmiszeri minisztérium a sajtóadagok leszállítását jelentette be.

Az angol farmerek a tojásárak azonnali emelését követelték. A tojásstermelés további visszaesésével kell számolni.

Az angol kormány megkísérli, hogy romlott kakaóból szappant állítson elő és a kakaószappan számára Afrikában piacot szerezzen.

A kormány rendeletet adott ki, amely szerint az áram- és gáziparálás esetében a fogyasztókat szigorúan meg lehet büntetni.

SVÉDORSZÁG

Egy svéd gyárnak sikerült szulfittüghálélesztőfehérjét előállítani. Azt remélik, hogy azt huspótlékként lehet majd felhasználni. Az élelmiszer- és gyógyszeriparban is lehet majd használni.

Apróhirdetéseik

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés ellenében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el hirdetéseket.

Gyakorlott szőrmunkásnöket, valamint fiatal kefekötősegédet állandó munkára alkalmasunk. Levélbeni jelentkezés: Winter kefévár, Szeged. a-2976

Jóházból való ifjútolányt fél napi előtöltésére keresek. Iró gépet megvételre keresek. Stevó trafik a lánconban. a-2931

Vegyeskereskedésembe azonnali belépéssel felveszek egy jónevelésű fiút tanoncnak. Baisai Vojnich Istváné. Zombor. Hunvadi u. 3. a-2962-f

Egy stráfkocsi, egy szánkó éjteliszekrények mosdók, 4 db. billiárdasztal jó állapotban, valamint ládák minden nagyságban eladó. Vadászúti R. T., Zombor. a-2900

BOSNYÁK JOZSEF

Könyvnyomdát ZOMBOR Csalás Benő 3

Ízléses és modern nyomtatványokat készült mindenfajta

Pontos kiszolgálás TELEFON 213